Hukuk Bölümü 2011/236 E. , 2012/43 K.

- 2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFIK KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZA

  - KABAHATLER KANUNU (5326) Madde 23
  - KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU (2918) ADRES DEĞİŞİKLİKLERİNİN BİLDİRİLMESİ VE SÜRÜCÜ BELGELERİNİN TAŞINMASI ZORUNLULUĞU:

"İçtihat Metni"

Davacı : İ.Ç.

Davalılar : Adli Yargıda

1- Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı

2- Hatay Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü

İdari Yargıda

1- Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı

2- Hatay Valiliği

O L A Y : Davacının İstanbul İli, Kağıthane İlçesinden verilme 73355 belge nolu B sınıfı sürücü belgesinin yapılan pol net sorgulamasında, Mustafa Çalışkan isimli şahıs adına kayıtlı olduğu; davacı adı ile yapılan pol net sorgusunda ise bu isimde bir sürücü belgesine rastlanmadığı tespit edilmiştir.

Davacının 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 36. Maddesinde yeralan "sürücü belgesi alma zorunluluğu" hükmünü ihlal ettiği nedeniyle, Hatay Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce 28.5.2010 gün ve 501617 sayılı Trafik Suç Tutanağı düzenlenmiştir.

Trafik suç tutanağı nedeniyle Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı Hatay Kabahatler Bürosunun 28.5.2010 gün ve E:2010/759, K:2010/757 sayılı kararı ile 2918 sayılı Yasanın 36., 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 23. Maddesi uyarınca davacı "ehliyetsiz araç kullanmak" suçundan 600,00 TL idari para cezası ile cezalandırılmıştır.

Davacı, pol net sisteminden ehliyetine ait bilgilerinin düzeltilmesi, alınan ehliyetinin tarafına tekrar verilmesine karar verilmesi ve 600,00 TL idari yaptırım kararının iptal edilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

HATAY 1. SULH CEZA MAHKEMESİ: 12.10.2010 gün ve Değişik İş No:2010/653 sayı ile, 5560 sayılı Kanun ile değişik 5326 sayılı Kabahatler Kanunu madde 27/8 uyarınca "idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebi ile birlikte idari yargı merciinde görülür" hükmünün düzenlendiği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu madde 19 ile de diğer kanunlarda kabahat karşılığında belirli bir süre için ruhsat veya ehliyetin geri alınması yaptırımına ilişkin hükümlerin ilgili kanunlarda bu kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklı olduğunun hükme bağlandığı, 2918 sayılı Kanunda 5326 sayılı Kabahatler Kanununa uygun henüz bir düzenleme yapılmadığı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümlerine göre verilen trafik idari para cezalarına itiraz halinde adli yargı merciinin görevli olduğu, ancak sürücü belgesinin geri alınmasına dair karara karşı yapılan itirazın idari yargıda çözümlenmesinin zorunlu olduğu, bu nedenle 5326 sayılı Kabahatler Kanunu madde 27/8 gereği 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu madde 48/5 kapsamında uygulanan ehliyetin geri alınması ve idari para cezasına itirazda 5326 sayılı Kabahatler Kanunun madde 27/8 uyarınca idari yargının görevli olduğu sonucuna varılmış olmakla, mahkemelerinin görevsizliğine, karar verilmiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı bu kez, Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı Kabahatler Bürosunda tarafına uygulanan E:2010/759, K:2010/757 sayılı 600,00 TL idari yaptırım kararının iptali ile ehliyetinin iadesi istemiyle idari yargı yerinde dava açılmışsa da, davacının ehliyetine el konulmasına ilişkin bir işlemin tesis edilmediği anlaşılmıştır.

HATAY İDARE MAHKEMESİ: 19.8.2011 gün ve E:2010/1568 sayı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunun 23 ve 27. Maddesinde söz edilerek, 28.5.2010 tarihinde yapılan trafik kontrolü sırasında davacının durdurulduğu, İstanbul İli, Kağıthane İlçesinden verilme 73355 numaralı B sınıfı sürücü belgesinin sorgulaması sonucunda pol net kayıtlarında sürücü belgesinin Mustafa Çalışkan adına görülmesi üzerine sürücü belgesinin incelenmesi için 28.5.2010 tarihli tutanak ile sürücü belgesinin K.O.M Şube Müdürlüğüne teslim edildiği, ehliyetsiz araç kullanmaktan dolayı Trafik Suç Tutanağı tanzim edilerek Cumhuriyet Savcılığına sevk edildiği, 600,00 TL idari para cezasının uygulandığı, davacı tarafından bu işlemler hakkında Hatay 1. Sulh Ceza Mahkemesinin D.İş:2010/653 sayılı dosyasında açılan davada davacı hakkında sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin idari yaptırım kararı da tesis edildiği gerekçesiyle idari yargının görevli olduğu sonucuna varılarak davanın görev yönünden reddi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığının anlaşıldığı, olayda, davacının sürücü belgesinin incelenmek üzere tutanak ile alınarak K.O.M Şube Müdürlüğüne teslim edildiği, ortada idari yaptırım kararı niteliğinde sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin herhangi bir işlemin olmadığı, uyuşmazlığın Kabahatler Kanunu hükümleri kapsamında adli yargıda çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle adli yargının görev alanına giren davada Mahkemelerinin görevli olmadığına, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine, karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 5.3.2012 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda

sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde davacıya, sürücü belgesiz araç kullanmak suçunu işlediği nedeniyle 600,00-TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 28.5.2010 tarihli ve 2010/759 sayılı idari yaptırım kararı uygulandığı ancak, sürücü belgesinin incelenmek üzere tutanak ile alınarak, K.O.M. Şube Müdürlüğüne teslim edildiği sürücü belgesinin geri alındığına ilişkin bir işlemin olmadığı nedeniyle idari para cezasının iptali istemi yönünden olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu,

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen durumun aksine, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu görülmekte ise de; Başkanlık yazısıyla, adli yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren onaylı bir örneğinin Mahkemesinden istenildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Kanun'un 36. maddesine aykırılık nedeniyle Cumhuriyet Savcısı tarafından verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 36. maddesinin üçüncü fıkrasında, "(Yeniden Düzenleme:21/5/1997-4262/4 md.) Sürücü belgesi sahibi olmadan trafiğe çıkanlara ilk tespitte bir aydan iki aya kadar, tekrarı halinde iki aydan üç aya kadar hafif hapis cezası verilir. Ayrıca bu kişiler her defasında 7 200 000 lira hafif para cezasıyla da cezalandırılırlar. Bu kişilerin kazaya neden olması halinde bu cezaların uygulanması diğer cezaların uygulanmasına engel teşkil etmez. Sürücü aynı zamanda araç sahibi değilse, ayrıca tescil plakasına da aynı miktar için ceza tutanağı düzenlenir." hükmü yer almış; 112. maddesinde(Değişik birinci fıkra: 8/3/2000 - 4550/2 md.), sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı belirtilmiştir.

4.11.2004 gün ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un "Hafif hapis ve hafif para cezalarının idari para cezasına dönüştürülmesi" başlığını taşıyan 7. maddesinde(Değişik: 11/5/2005 – 5349/3 md.),

"(1) Kanunlarda, "hafif hapis" veya "hafif para" cezası olarak öngörülen yaptırımlar, idari para cezasına dönüştürülmüştür. İdari para cezasının hesaplanmasında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesi hükümleri uygulanır. İlgili kanunda "hafif hapis" cezasının üst sınırının belirtilmediği hallerde, idari para cezasının hesaplanmasında esas alınacak gün sayısının üst sınırı, yediyüzotuzdur.

(2) Kanunlarda, "hafif hapis cezası" ile "hafif para cezası"nın seçimlik olarak veya birlikte öngörüldüğü hallerde, idari para cezası yaptırımının belirlenmesinde "hafif hapis cezası" esas alınır.

3) Kanunlarda, sadece "hafif para cezası"nın öngörüldüğü ve cezanın alt veya üst sınırının belirtilmediği hallerde, idari para cezası, yüzyirmimilyon Türk Lirasından az, onsekizmilyar Türk Lirasından fazla olamaz.

4) Bu madde hükmüne göre idari para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir" hükmüne yer verilmiştir.

30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Cumhuriyet savcısının karar verme yetkisi" başlığını taşıyan 23. maddesinde, "(1) Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(2) Bir suç dolayısıyla başlatılan soruşturma kapsamında bir kabahatin işlendiğini öğrenmesi halinde Cumhuriyet savcısı durumu ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirebileceği gibi, kendisi de idarî yaptırım kararı verebilir.

(3) Soruşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde Cumhuriyet savcısı bu nedenle idarî yaptırım kararı verir. Ancak, bunun için ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından idarî yaptırım kararı verilmemiş olması gerekir" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Cumhuriyet Savcısı tarafından, Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı Kabahatler Bürosu'nun 28.5.2010 gün ve 2010/759-757 sayılı İdari Yaptırım Kararı ile, sürücü belgesiz araç kullanırken yakalanan, hakkında suç tutanağı düzenlenen ve ehliyetinin geri alınmasına ilişkin bir işlemin bulunmadığı da tespit edilen davacının eyleminin 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'nın 36. maddesine aykırılık oluşturduğu 600,00 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, davacının, 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'na aykırı hareket ettiğinden bahisle eylemine uyan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 36. maddesinde öngörülen 600,00 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Bu durumda, 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'nın 36. maddesine muhalefet nedeniyle Savcı tarafından davacıya verilen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesinin yapmış olduğu başvurunun kabulü ile, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Hatay İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Hatay 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 12.10.2010 gün ve Değişik İş No:2010/653 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 5.3.2012 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.